

Alzheimerova nemoc a neurčené demence

VERZE 2025-02.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Hana Melicharová ¹ , Vladimír Bartůněk ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Petr Klika ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	27.11.2024
Datum poslední aktualizace:	01.10.2025
Datum schválení pověření pro ochranu osobních údajů UZIS:	29.11.2024
Datum schválení poradou vedení UZIS:	30.04.2024
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	OIS-04-02
Klíčová slova:	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, NISDZ, Národní informační systém péče o duševní zdraví, psychiatrie, duševní zdraví, Alzheimerova nemoc, neurčené demence, veřejné zdravotní pojištění, vykázaná zdravotní péče
EuroVoc:	NT1 mentální choroba
Citace:	Melicharová H., Bartůněk V., Jarkovský J., Klika P., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Alzheimerova nemoc a neurčené demence. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2057-alzheimerova-nemoc-neurcene-demence-otevrena-data . ISSN 2695-0340
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/data/2057-alzheimerova-nemoc-neurcene-demence-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Primárním cílem datové sady o Alzheimerově nemoci a neurčených demencích je podpora zlepšení kvality a efektivity poskytovaných služeb. Data umožní analyzovat dostupnost péče, její výsledky a trendy, což přispěje k lepšímu plánování kapacit, rozvoji služeb a efektivní alokaci zdrojů v rámci ČR i na regionální úrovni.

1.2 Základní informace

Datová sada je odvozena z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), který obsahuje data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

Datová sada poskytuje sumární údaje o Alzheimerově nemoci a neurčených demencích. V jednotlivých letech je uveden počet unikátních pacientů. Veškeré informace jsou uvedeny ve stratifikaci dle roku, kraje bydliště pacienta, pohlaví a věkové kategorie pacienta.

1.3 Interpretace a informační hodnota

Alzheimerova nemoc je významně poddiagnostikované onemocnění, proto je vhodné zaměřit se nejen na pacienty s prokázanou Alzheimerovou nemocí, ale také na pacienty s nedošetřenou demencí, kteří taktéž představují hrozbu pro zdravotnický a sociální resort.

Vybrané diagnózy:

- F00 Demence u Alzheimerovy nemoci (G30.– +)
- F01 Vaskulární demence
- F02 Demence u jiných nemocí zařazených jinde
- F03 Neurčená demence
- G30 Alzheimerova nemoc

Vybraná léčiva (N06D = léčiva proti demenci):

- N06DA02 Donepezil
- N06DA03 Rivastigmin
- N06DA04 Galantamin
- N06DX01 Memantin

Pacienti s Alzheimerovou nemocí jsou v daném roce identifikováni ve věkové kategorii 50+

a) vykázanou diagnózou F00 a/nebo G30

a/nebo

b) vykázaným léčivem z ATC skupiny N06DA02 a/nebo N06DX01.

Pacienti s nedošetřenou demencí jsou v daném roce identifikováni ve věkové kategorii 50+

a) vykázanou diagnózou F01 a/nebo F02 a/nebo F03

a/nebo

b) vykázaným léčivem z ATC skupiny N06DA03 a/nebo N06DA04, pokud nebyla splněna žádná z podmínek předchozí definice pro pacienty s Alzheimerovou nemocí.

1.4 Informační limity

Data za poslední uvedený rok se při další aktualizaci pravděpodobně částečně změní vlivem dohlašování vykázané péče od zdravotních pojišťoven. Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění nejsou v datové sadě k dispozici.

1.5 Příklady použití

Datová sada může být využita k plánování zdravotnických kapacit a identifikování vytíženosti jednotlivých regionů. Údaje o věkové struktuře a pohlaví pacientů pomáhají identifikovat rizikové skupiny, což umožní navrhovat cílené zdravotní programy.

1.6 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.7 Klíčová slova

NRHZZ, Národní registr hrazených zdravotních služeb, NISDZ, Národní informační systém péče o duševní zdraví, psychiatrie, duševní zdraví, Alzheimerova nemoc, neurčené demence, veřejné zdravotní pojištění, vykázaná zdravotní péče

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

NT1 mentální choroba

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 4 200
- Počet popisných atributů: 7
- Velikost: 190 kB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datovou sadu je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZZ), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregované počty pacientů.

5 Atributy datové sady

1. Rok

- Název parametru: rok
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: rok vykázané péče
- Možné hodnoty: od roku 2010 až po poslední uzavřený rok

2. Kód kraje

- Název parametru: kraj_nuts_kod
- Datový typ: string
- Popis parametru: kód kraje bydliště pacienta
- Možné hodnoty:
 - 1) CZ010 – Hlavní město Praha
 - 2) CZ020 – Středočeský kraj
 - 3) CZ031 – Jihočeský kraj
 - 4) CZ032 – Plzeňský kraj
 - 5) CZ041 – Karlovarský kraj
 - 6) CZ042 – Ústecký kraj
 - 7) CZ051 – Liberecký kraj
 - 8) CZ052 – Královéhradecký kraj
 - 9) CZ053 – Pardubický kraj
 - 10) CZ063 – Kraj Vysočina
 - 11) CZ064 – Jihomoravský kraj
 - 12) CZ071 – Olomoucký kraj
 - 13) CZ072 – Zlínský kraj
 - 14) CZ080 – Moravskoslezský kraj
 - 15) CZ999 – Neznámý

3. Název kraje

- Název parametru: kraj_nazev
- Datový typ: string
- Popis parametru: název kraje bydliště pacienta
- Možné hodnoty: viz hodnoty výše

4. Pohlaví

- Název parametru: pohlavi
- Datový typ: string
- Popis parametru: pohlaví pacienta
- Možné hodnoty:
 - M – Muž
 - Z – Žena

5. Kód věkové skupiny

- Název parametru: vek_kod
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: kód věkové skupiny vycházející z [číselníku věkových skupin](#)
- Možné hodnoty: kódy věkových skupin vycházející z [číselníku věkových skupin](#); kódy odpovídají hodnotám desetiletých věkových skupin v rozsahu 50–89, 90+

6. Alzheimerova nemoc

- Název parametru: alzheimerova_nemoc
- Datový typ: boolean
- Popis parametru: binární proměnná pro určení Alzheimerovy nemoci
- Možné hodnoty:
 - 1 (ano — Alzheimerova nemoc)
 - 0 (ne — neurčená demence)

7. Počet pacientů

- Název parametru: pocet_pacientu
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: počet unikátních pacientů
- Možné hodnoty: kladné reálné číslo